

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL V. M SKUNDO NR. 5D-2025/2.1-1115 PRIEŠ VALSTYBINĘ MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBĄ

2025 m.
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2025 m. rugsėjo 1 d. gavo V.M skundą dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su skundų nagrinėjimu ir atsakymų į juos pateikimu (toliau – Skundas).

2. Skunde nurodoma:

2.1. Pareiškėjas 2025 m. kovo 10 d. kreipėsi į Nacionalinį visuomenės centrą, kuris skundą dėl teikiamo geriamojo vandens kokybės Pravieniškių 2-ajame kalėjime 2025 m. kovo 20 d. raštu persiuntė nagrinėti VMVT;

2.2. Pareiškėjas 2025 m. liepos 14 d. dieną kreipėsi į Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą (toliau – NVSC) dėl Pravieniškių 1-ojo kalėjime nešvaraus, kalkėto ir keisto skonio vandens. NVSC Pareiškėjo skundą persiuntė VMVT išnagrinėti pagal kompetenciją;

2.3. VMVT 2025 m. liepos 7 d. Nr. 56-(810E0- [kiti skaičiai neįskaitomi] Pareiškėjui pateikė atsakymą. Pareiškėjo teigimu, skundas neišnagrinėtas pilnai, dangstomi pažeidimai, jie nefiksuojami;

2.4. Pareiškėjas 2025 m. liepos 21 d. išsiuntė skundą VMVT dėl higienos normų pažeidimų gaminant UAB „CNC Catering“ maistą. Pareiškėjas nurodo, kad skundas registruotas 2025 m. liepos 22 d. ir po registracijos tą pačią dieną Kauno departamentas atliko neplaninį patikrinimą, todėl jam kyla „didelių dvejonų ar jis buvo atliktas, bet vėlgi yra atliekama kitą dieną, tikrinamas maistas kurio yra gaminama mažiausiai, o į mano skundo teiginius, kad būtų atlikta kontrolė 25 d., 26 d. pietų metu nėra registruojama, kiti faktai nėra išnagrinėti“ (citatu kalba netaisyta).

2.5. Pareiškėjas su skundu kreipėsi į VMVT direktorių dėl netinkamai išnagrinėto (ų) skundo (ų), bet atsakymo negavo.

3. Pareiškėjas kartu su Skundu Seimo kontrolieriui pateikė ir kitus tyrimui reikšmingus dokumentus (1 priedas).

TYRIMO IŠVADOS

4. Seimo kontrolierė 2025 m. rugsėjo 15 d. raštu Nr. SE-1829 kreipėsi į VMVT, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2025 m. rugsėjo 26 d. Seimo kontrolierė gavo VMVT atsakymą Nr. 1D-2201 (2 priedas).

5. Tyrimui aktualus teisinis reguliavimas, įtvirtintas Bausmių vykdymo kodekse (toliau – BVK), Viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAĮ), Maisto įstatyme (toliau – MĮ), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Prašymų nagrinėjimo taisyklės), Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatuose, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 744 (toliau – Nuostatai), Lietuvos higienos normoje HN 15:2021 „Maisto higiena“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675 (toliau – HN 15:2021), Asmenų, laikomų kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietose, maitinimo organizavimo taisyklėse (toliau – Taisyklės), patvirtintose Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriaus 2006 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. 4/07-117, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos veiksmų ir (ar) neveikimo ir administracinių sprendimų teikimo, priėmimo ir nagrinėjimo Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje tvarkos aprašas, patvirtintas Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. B1-79 (toliau – Tvarkos aprašas), Europos Tarybos Ministrų Komiteto 2006 m. sausio 11 d. priimtose rekomendacijose šalims narėms Nr. (2006)2 „Dėl Europos kalėjų taisyklės“, pateikiamas pažymos 3 priede, aktuali Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika pateikiama 4 priede.

6. Europos kalėjų taisyklėse nustatyta, kad kiekvienam kaliniui turi būti pateikiamas pilnavertis maistas, atitinkantis jų lytį, amžių, sveikatą, fizinę būklę, religiją, kultūrą ir jų darbo pobūdį; maisto paruošimas ir pateikimas turi atitikti higienos reikalavimus (3 priedas).

Bausmių vykdymo kodekse numatyta, kad maitinimą organizuoja kalinimo įstaigos administracija (3 priedas).

Valstybinę maisto kontrolę, o taip pat valstybinę geriamojo vandens priežiūrą ir geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimų laikymąsi geriamojo vandens tiekėjams ruošiant ir tiekiant geriamąjį vandenį atlieka VMVT. VMVT nagrinėja asmenų prašymus ir skundus geriamojo vandens, maisto saugos, kokybės ir tvarkymo priežiūros srityse.

Atsižvelgus į Pareiškėjo Skunde keliamas problemas, išskirtinos šios Skundo tyrimo dalys:

- 6.1. Dėl Pareiškėjo kreipimūsi nagrinėjimo;
- 6.2. Dėl atsakymų Pareiškėjui pateikimo terminų.

Dėl Pareiškėjo kreipimūsi nagrinėjimo

7. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą (3 priedas), darytinos išvados:

7.1. Pareiškėjas 2025 m. kovo 10 d., 2025 m. liepos 14 d. (pažymos 2.1, 2.2 papunkčiai, 2 priedas, 2.1 papunktis) kreipėsi į NVSC dėl Pravieniškių 1-ajame kalėjime tiekiamo nešvaraus, kalkėto ir keisto skonio vandens. NVSC Pareiškėjo skundą persiuntė Lietuvos kalėjų tarnybai ir VMVT išnagrinėti pagal kompetenciją. Pažymėtina, kad NVSC 2025 m. kovo 20 d. raštu Nr. (2-22 4.80 Mr)2-10952 Pareiškėjui buvo paaiškinta, kad teisės aktais nėra nustatyta higienos normų reikalavimų vandens kokybės (kalkėtumo) įvertinimui. Atsižvelgus į tai ir vadovaudamasi VAĮ 11 straipsnio 3 dalie 3 punktu, VMVT galėjo nenagrinėti Pareiškėjo kreipimūsi šiuo klausimu, atsakyme Pareiškėjui nurodant motyvus.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad VMVT buvo atlikusi patikrinimą dėl tiekiamo geriamojo vandens kokybės Pravieniškių 2-ajame kalėjime pagal Pareiškėjo 2025 m. kovo 10 d. skundą. VMVT 2025 m. rugpjūčio 26 d. (registracijos Nr. B6-(1.9 E)-2475)) raštu pateikė atsakymą, kuriame išsamiai papildomai Pareiškėjui paaiškino dėl tiekiamo vandens kokybės ir vandens patikrinimo. VMVT informavo, kad tiek Pravieniškių kaimo gyventojai, tiek

Pravieniškių 2-as kalėjimas viešai tiekiamą geriamąjį vandenį gauna per vandentiekio skirstomuosius tinklus iš UAB „Kaišiadorių vandenys“ Pravieniškių vandenvietės, UAB „Kaišiadorių vandenys“ kasmet vykdo viešai tiekiamo geriamojo vandens stebėsenos programą, kad įvertintų ir nustatytų, ar viešai tiekiamas geriamasis vanduo atitinka nustatytus Higienos normoje HN 24:2023 mikrobiologinius, toksinius (cheminius), indikatorinius rodiklius. VMVT įvertino 2025 metų tyrimų protokolus, patvirtinančius, kad geriamajame vandenyje vandenvietės tirtų geležies neatitikimų aukščiau nurodyto teisės akto reikalavimams nenustatyta. Taip pat paaiškinta, kad vandens kalkėtumą, „kietumą“ lemia vandenyje ištirpusių druskų kiekis, kuris sveikatai nėra pavojingas, o jo kiekis geriamajame vandenyje nėra reglamentuojamas. Kadangi iš UAB „Kaišiadorių vandenys“ Pravieniškių vandenvietės geriamas vanduo tiekiamas visame Pravieniškių kaime, taigi ir Pravieniškių 1-ajame ir 2-ajame kalėjimuose.

Vadovaujantis VAĮ įtvirtintu išsamumo principu, asmenų skundai turi būti išnagrinėjami atsižvelgus į prašymų, skundų turinį, t. y. į prašymą ar skundą turi būti atsakyta aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis remtasi vertinant prašymo ar skundo turinį. Seimo kontrolierė pažymi, kad VMVT, vadovaudamasi išsamumo principu, turėjo Pareiškėjui paaiškinti dėl to paties vandens tiekėjo tiekiamo vandens Pravieniškių 1-ajame kalėjime vandens kokybės papildomo patikrinimo poreikio, o nusprendusi papildomo patikrinimo neatlikti – paaiškinti priežastis.

Pažymėtina, kad po VMVT 2025 m. rugpjūčio 26 d. atsakymo Pareiškėjui pateikimo buvo atlikti papildomi laboratoriniai patikrinimai (pateikti 2025 m. rugpjūčio 26 ir 29 d. protokolai), kuriais geriamojo vandens neatitikimo higienos normų reikalavimams taip pat nenustatyta, tačiau ši papildoma informacija Pareiškėjui nebuvo pateikta. Iš šiam tyrimui Seimo kontrolieri pateiktos medžiagos matyti, jog VMVT ėmėsi veiksmų Pareiškėjo skundžiamoms aplinkybėms dėl geriamojo vandens kokybės patikrinti, o papildomos informacijos nepateikimas Pareiškėjui laikytinas mažareikšmiu pažeidimu.

7.2. Pareiškėjas 2025 m. birželio 23 d., 2025 m. liepos 21 d. kreipėsi į VMVT dėl higienos normų pažeidimų gaminant, išdalinant maistą. VMVT atitinkamai pagal Pareiškėjo pateiktą informaciją atliko neplaninius patikrinimus 2025 m. liepos 3 d. Pravieniškių 2-ojo kalėjimo maisto išdalavimo skyriuje, 2025 m. liepos 22 d. Pravieniškių 2-ojo kalėjimo maisto paruošimo skyriuje ir Pravieniškių 1-ojo kalėjimo maisto išdalavimo skyriuje (2 priedas, 2.5 papunktis), patikrinimų metu vertinti tomis dienomis pagaminti patiekalai, maisto produktų laikymo, patiekalų ruošimo sąlygos, technologija ir kt. VMVT atitinkamai informavo Pareiškėją 2025-07-07 Nr. S6-(8.10 E)-15097 ir 2025-08-08 Nr. S6-(8.10 E)-18040 raštais, kuriuose paaiškino, kur, kada buvo atlikti neplaniniai patikrinimai, kas nustatyta, pvz.. gaminamiems patiekalams yra patvirtintos receptūros ir technologijos, jusliniai rodikliai (kvapas, spalva, išvaizda, konsistencija) buvo būdingi tos rūšies gaminiui ir naudotiems produktams, pagamintų patiekalų temperatūra, kaloringumo tyrimo rezultatai atitiko nustatytus reikalavimus, buvo nustatyta, kad nesilaikoma virtų dešrelių technologinės kortelės aprašytos technologijos ir kt.). VMVT taip pat Pareiškėjui paaiškino, kokių priemonių ėmėsi dėl nustatytų pažeidimų (įmonės atsakingi asmenys buvo įpareigoti trūkumus šalinti nurodytais terminais ir informuoti Kauno apygardos priežiūros skyrių kartu pateikiant trūkumų šalinimą įrodančius dokumentus, įmonės administracijai pavesta organizuoti papildomus darbuotojų mokymus, užtikrinant tinkamą maisto produktų ruošimo procesą, priimtas sprendimas taikyti administracinio poveikio priemones).

Papildomai (tęsiant Pareiškėjo 2025 m. birželio 23 d. skundo tyrimą) neplaninis patikrinimas buvo atliktas ir Pravieniškių 1-ajame kalėjime, į kurį patiekalai atvežami pagaminti iš Pravieniškių 2-ojo kalėjimo maisto paruošimo skyriaus. Atsakymas Pareiškėjui pateiktas 2025 m. rugsėjo 23 d., kuriame išsamiai paaiškinta apie patikrinimo rezultatus.

8. Atsižvelgus į Pareiškėjo Skundo aplinkybę, kad VMVT neatliko patikrinimų jo nurodytomis konkrečiomis dienomis, atkreiptinas dėmesys į teismų formuojamą praktiką (4 priedas), pvz.. LVAT yra išaiškinęs, kad „viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu, tačiau tai nereiškia, kad Viešojo administravimo įstatymo, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys“.

Pažymėtina, kad pagal priskirtą kompetenciją VMVT atlikdama ūkio subjektų patikrinimus turi vadovautis VAĮ įtvirtintais (3 priedas) veiklos efektyvumo, proporcingumo bei ūkio subjektų veiklos priežiūros principais (minimalios ir proporcingos ūkio subjektų veiklos priežiūros naštos, planavimo ir kt.), todėl turi teisę savarankiškai planuoti atliekamų patikrinimų datas, nustatyti patikrinimų metu naudojamus būdus ir priemones, tačiau, atsižvelgiant į tai, kad galimi pareiškėjo įtariamai pažeidimai gali vykti konkrečiomis jo nurodytomis dienomis, siūlytina, esant galimybei, patikrinimus atlikti tokiu metu, kuomet jis nurodo esant didesnę galimo pažeidimo tikimybę, o nesant galimybės – informuoti apie priežastis.

9. Apibendrinant tai, kas išdėstyta pirmiau, nėra pagrindo konstatuoti piktnaudžiavimą, biurokratizmą VMVT veikloje, nagrinėjant Pareiškėjo skunduose nurodytas aplinkybes, teikiant atsakymus, paaiškinimus apie jo skundų pagrindus atliktus patikrinimus, jų rezultatus, o informacijos apie papildomai atliktų laboratorinių tyrimų rezultatus nepateikimas Pareiškėjui laikytinas mažareikšmiu pažeidimu, todėl Pareiškėjo skundas šios dalyje atmestinas.

Dėl atsakymų Pareiškėjui pateikimo terminų

10. Pagal VAĮ administracinis sprendimas dėl prašymo ar skundo turi būti priimtas per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, šis terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų.

Šio Skundo tyrimo kontekste Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį, kad į Pareiškėjo skundus dėl tiekiamo geriamojo vandens kokybės (2025 m. kovo 10 d., 2025 m. liepos 14 d.) VMVT atsakė 2025 m. rugpjūčio 26 d. atlikusi ūkio subjekto patikrinimą, o 2025 m. rugsėjo 23 d. pateikė Pareiškėjui papildomą atsakymą dėl atlikto patikrinimo Pravieniškių 1-ajame kalėjime (į Pareiškėjo 2025 m. birželio 23 d. skundą).

Pažymėtina, kad Pareiškėjo skunduose nurodytų aplinkybių patikrinimai yra sietini su geriamojo vandens kokybės laboratorinių tyrimų (ar vanduo atitinka mikrobiologinius rodiklius) atlikimu, maisto kokybės paimtų mėginių tyrimu (energinės vertės, angliavandenių, drėgmės ir kita tyrimai), kurių atlikimas paprastai užtrunka. Seimo kontrolierė pažymi, kad užtrukus patikrinimui, kaip šiuo atveju, Pareiškėjas turėjo būti apie tai informuotas, nurodant atsakymo pateikimo termino pratęsimą lėmusias priežastis, tačiau tai nebuvo padaryta.

11. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Skundus dėl VMVT Priežiūros departamento Kauno apygardos skyriaus priimtų administracinių sprendimų pagrįstumo ir teisėtumo nagrinėja VMVT Priežiūros departamentas, todėl Pareiškėjas, jeigu jis nesutinka su šio skyriaus atliktų patikrinimų rezultatais, juos turi teisę skųsti VMVT atsakymuose išaiškinta tvarka. Skunde Pareiškėjas nenurodė, kada kreipėsi į VMVT direktorių dėl Kauno apygardos priežiūros skyriaus priimtų sprendimų, todėl ši aplinkybė papildomai nebuvo vertinta, įvertinus tai, kad į Pareiškėjo 2025 m. birželio 23 d. skundą, adresuotą VMVT direktoriui, atsakymas buvo

pateiktas.

12. Apibendrinant šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes, pažymėtina, kad terminų atsakymams pateikti nesilaikymas nedera su gero viešojo administravimo principu, todėl Pareiškėjo skundas šioje dalyje pripažintinas pagrįstu, o VMVT direktoriui teiktina rekomendacija dėl terminų atsakymams pateikti laikymosi.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

13. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia:

13.1. V.M skundo dalį dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo kreipimusi nagrinėjimu, atmesti;

13.2. V.M skundo dalį dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo skundų nagrinėjimo terminų pažeidimu pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

14. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriui rekomenduoja, įvertinti šioje pažymoje pateiktas išvadas ir imtis teisinių, organizacinių priemonių, kad:

14.1. darbuotojai, nagrinėdami asmenų prašymus ir skundus, teikdami atsakymus laikytusi teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių prašymų nagrinėjimo terminus;

14.2. planuojant patikrinimus įvertinti gautuose skunduose nurodytą informaciją ir, esant galimybei, patikrinimus atlikti tokiu metu, kuomet pareiškėjai nurodo esant didesnę galimo pažeidimo tikimybę, o nesant galimybės – informuoti pareiškėjui apie priežastis, kodėl patikrinimai atlikti kitu metu.

Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamas, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti Pareiškėją ir Seimo kontrolierę (rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolieriui pateikti per E. pristatymo informacinę sistemą ar el. p. ombuds@lrski.lt).

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė